

WLVT
We Lead Volleyball Together

Håndbok for klubber og veiledere

Co-funded by
the European Union

WLVT
We Lead Volleyball Together

Indeks

Kapittel 1

Her finner du en oppsummering av målene våre rundt ungdomsledelse og fordelene med det.

Kapittel 2

Her finner du en oversikt over WLVT-programmet for klubber og læringsmålene for Young Leaders.

Kapittel 3

Her finner du alt om aktiviteter for og av styremedlemmer og klubbmentorer.

Klikk på hyperkoblingene i indeksen for å gå til det emnet du ønsker å gå til.

Introduksjon s.4

For styremedlemmer og veiledere
Vårt mål: flere ungdommer i spissen for volleyball
Fordeler med ungdomsledelse for klubber
Fordeler for styremedlemmer og veiledere

Programoversikt for klubber s.6

Aktiviteter per klubb og per land
Tidsplan for styremedlemmer og veiledere
Støtte til læringsmålene for Unge Ledere (Young Leaders)

Aktiviteter for og av

klubber s.9

Klubbens aktiviteter i forberedelsesfasen
Klubbaktiviteter under opplæringen av Young Leaders
Klubbaktiviteter for å fullføre WLVT-programmet

I denne håndboken finner du også mer informasjon om:

Antall deltakere per land
Hva vi vet om unges motivasjon for å delta på lederkurs og i lederroller
Hva unge ledere bør vite før de begynner på WLVT
Skape et støttende miljø i klubbene

Ordliste

Styremedlemmer	Styremedlemmene har en støttende rolle når det gjelder å sette seg mål og inspirere andre medlemmer til også å støtte ungdomslederskap i klubben.
Veileder/klubbmentor (CM)	Ansvarlig(e) Veileder(-e) i en klubb for WLVT-programmet, som legger til rette for klubbsamlingene for og med unge ledere.
Klubbøkter	WLVT-opplæringen består av 10 klubbøkter. Disse ledes av CM for/med YL-ene. Aktivitetene omfatter øvelsene i øvelseshåndboken, veiledning av YLs og/eller forberedelse av 1-2 aktiviteter for ungdom. Dette er omtrent annenhver uke.
Læringsmål	Vi har identifisert ulike læringsmål for WLVT-programmet knyttet til ungdomsledelse.
Nasjonal fasilitator (NF)	NF-ene legger til rette for kick-off-opplæring og come-back-opplæring for YL og CM, og muligens de tre nettbaserte samlingene med klubbmentorer.
Nasjonal volleyball føderasjon	Sammen med klubbene planlegger forbundet datoer for (online) opplæring og samlinger, og eventuelt organisere nettbaserte samlinger sammen med NF-er.
Rollemodell (RM) med egenarbeid	Nasjonale rollemodeller støtter WLVT-programmet med å øke bevisstheten om ungdomsledelse, dele sine erfaringer og forsterke historiene og resultatene til YLs. Omtrent annenhver uke jobber YL med øvelsene sine og øver på egen hånd eller i teamet sitt. På klubbmøtene blir de enige om hva de skal gjøre i tiden frem til neste klubbmøte.
WLVT	We Lead Volleyball Together er navnet på opplæringsprogrammet vårt.
Unge ledere (YL) Ungdom	Målgruppen (16-20 år) for WLVT-programmet vårt. Klubb- (og skole-) ungdom som deltar i 1 eller 2 aktiviteter for ungdom mellom 13-15 år.

Tilhørende dokumenter

- **Styrking av ledere: En teoretisk veiledning for WLVT:** Bakgrunnsinformasjon som vi baserte WLVT-opplæringsprogrammet på, og lenker til videre lesning.
- **Øvelsesbok:** 48 øvelser i kronologisk rekkefølge som utgjør treningsprogrammet for Young Leaders.
- **Håndbok og arbeidsbok for unge ledere:** Informasjon til unge ledere om opplæringsprogrammet og praktiske verktøy og formater.

1. Innledning

Målet med programmet Åpen hall + (We Lead Volleyball Together) er å få flere ungdommer (kvinner og menn) til å forme volleyball. I dette kapittelet oppsummerer vi hvorfor dette er nødvendig, hvordan klubbene kan bidra til dette målet, og hvilke fordeler det gir, som følger:

- For styremedlemmer og klubbmentorer
- Vårt mål: flere ungdommer i spissen for volleyball
- Fordeler med ungdomsledelse for klubber
- Fordeler for styremedlemmer og mentorer

For styremedlemmer og veiledere

Denne håndboken er for klubber som implementerer We Lead Volleyball Together (WLVT). Dette kan være klubber som ønsker å begynne å jobbe med ungdomsledelse, og de som ønsker å forbedre sin innsats på dette området.

Håndboken inneholder informasjon for både styremedlemmer og veiledere (CM).

Styremedlemmene vil ha en støttende rolle når det gjelder å sette mål på klubbnivå og inspirere andre medlemmer til også å støtte ungdomslederskap i klubben. Og for veilederne gir håndboken en oversikt over programmet de skal legge til rette for og med unge ledere.

Vårt mål: flere ungdommer i spissen for volleyball

Målet med WLVT-programmet er å få flere ungdommer til å forme volleyball i våre klubber og forbund. Slik at alle kan delta, bidra med sine talenter og skape det beste miljøet for alle til å nyte og vokse i sporten, noe som gjør hele spillet bedre for alle involverte.

Hvorfor dette er nødvendig: Til tross for at mange jenter og kvinner spiller volleyball (50 til 68 % av klubbmedlemmene er kvinner i Danmark, Island, Nederland og Norge), er det bare 10 til 26 % av dem som er ledere (som trenere, dommere og styremedlemmer) i volleyball. Også unge mennesker møter barrierer for å bli ledere i volleyball.

Hva skal gjøres? Klubber og forbund støtter ungdomslederskap i dette programmet ved å oppmuntre og støtte unge mennesker (kvinner og menn) til å praktisere og utvikle sine lederegenskaper i klubbene sine. I et 6-måneders lederprogram og ved å organisere 1 eller 2 aktiviteter for (skole)ungdom (12-15 år) i klubben sin.

Etter programmet kan klubbene gi Young Leaders muligheter til å følge opp lederskapet ut fra deres talenter og ønsker. Eksempler på dette kan være å være en god lagspiller, oppmuntre

laget som lagkaptein eller rollemodell, trene og veilede laget som trener, dømme kamper som dommer, organisere aktiviteter for ungdom eller organisere klubben som styremedlem.

Fordeler med ungdomsledelse for klubber

Økt ungdomslederskap i klubbene våre kommer kvinner og ungdom til gode, fordi det gir dem muligheter for læring og kompetansebygging, og det gir dem mulighet til å delta i beslutningsprosesser og lederroller.

Dette kommer også klubben til gode:

1. Når unge ledere får være med på å bestemme og lede, vil det bidra til volleyballaktiviteter som samsvarer med de unges interesser.
2. Volleyballklubber og -forbund høster også fordelene av en større pool av frivillige og ledere.
3. Og bortsett fra opplæringsprogrammet for unge ledere, støtter WLVT-programmet klubbene i å sette seg mål og planlegge oppfølging når det gjelder å øke eller opprettholde ungdomslederskap i klubben.

Fordeler for styremedlemmer og veiledere

Spesifikke læringsmål for både styremedlemmer og veiledere inkluderer

- Forstå barrierer for kvinner og ungdom som ledere, og fordelene ved en rettferdig representasjon av ledere i klubben.
- Sette opp mål for ungdomslederskap i klubben i løpet av WLVT-programmet og utover. Og inspirere og engasjere andre i klubben til å støtte disse målene.
- Vite hvordan man skaper et støttende miljø for ungdomsledelse i klubben.

I tillegg lærer veilederne - som jobber direkte med de unge lederne - hvordan de skal gjøre det:

- Skap et inkluderende og innbydende miljø
- Tilrettelegge klubbsamlinger for unge ledere for å øve på og bygge opp lederegenskaper.
- Veilede ungdom og styrke ungdomslederskap i teamet av Young Leaders
- Gi ungdom muligheter til å lede

I Empowering Leaders: A theoretical guide for WLVT forklares behovet for flere ungdomsledere og fordelene nærmere.

2. Programoversikt for klubber og veiledere

I dette kapittelet gir vi en oversikt over We Lead Volleyball Together-programmet for klubber, med en liste over alle aktivitetene for og av klubber, den ideelle tidsplanen for det og hvilke læringsmål det vil støtte hos unge ledere i klubben din. Som du kan se nedenfor:

- Aktiviteter per klubb og per land
- Tidsplan for styremedlemmer og klubbmentorer
- Støtte til læringsmålene for Young

Aktiviteter per klubb og per land

We Lead Volleyball Together-programmet foregår i 29 volleyballklubber i Danmark, Island, Nederland og Norge. Målet vårt er å støtte 141 ungdommer (16-20 år) til å bli Young Leaders i klubbene. De skal i sin tur lede 1 eller 2 ungdomsaktiviteter for 1600 ungdommer (13-15 år) fra klubber (og skoler).

WLVT-programmet er organisert rundt de deltagende volleyballklubbene. Per klubb deltar 4-5 unge ledere, 1-2 veiledere og 2 styremedlemmer. Du finner mer informasjon per land nedenfor:

Danmark - 8 klubber	Island - 4 klubber
På klubbnivå: - 10 klubbøkter for/med YL - 12 økter med egenarbeid av YL - 1 aktivitet for 30 klubbungdommer (og skoleungdommer) På nasjonalt nivå: - 2x 2 dagers kick-off-opplæring - 2x 1 dag med "come-back"-trening - 3 x nettbaserte økter for klubber	På klubbnivå: - 10 klubbsamlinger for/med YL - 12 økter med egenarbeid av YLs - 1 aktivitet for 15 klubbungdommer På nasjonalt nivå: - 2 dagers kick-off-trening - 1 dag med "come-back"-trening - 3 x online-økt for klubber
Nederland - 12 klubber	Norge - 5 klubber
På klubbnivå - 10 klubbsamlinger for/med YL - 12 økter med egenarbeid av YL - 1 aktivitet for 50 klubbungdommer På nasjonalt nivå: - 3x 2 dagers kick-off-opplæring	På klubbnivå: - 10 klubbsamlinger for/med YL - 12 økter med egenarbeid av YLs - 2 Åpen hall-arrangementer ungdommer (og skoleungdommer) i hver av klubbene På nasjonalt nivå: - 2 dagers kick-off-trening

- 3 x 1 dag med "come-back"-trening
- 3 x nettbasert økt for klubber

- 1 dag med "come-back"-trening
- 3 x nettbasert økt for klubber

Tidsplan for styremedlemmer og klubbmentorer

Nedenfor finner du de spesifikke aktivitetene og den estimerte tiden som trengs for de seks ukene med forberedelser og det seks måneder lange opplæringsprogrammet:

Fase	Aktiviteter	Nødvendig tid	Av hvem
Forberedelsesfase (uke 6-8)	Nettmøte (1) for klubber for å starte WLVT-programmet og for å kunne starte forberedelsene	1,5 timer	Styremedlemmer Veiledere
	Felles arbeid med forberedelser	6 timer	
Fase 1-4 av opplæringsprogrammet for unge ledere (Uke 8-24)	Kick-off-trening	2 dager	Veiledere Unge ledere
	10 klubbsamlinger ledet av klubbmentorer for/med unge ledere, på ca. 2 timer hver	Omtrent 6 timer per måned	Veiledere Unge ledere
	12 økter med egenarbeid for unge ledere, som forberedes sammen i løpet av klubbsamlingene		
	Nettbaserte økter (2) for å dele & læring for å støtte arbeidet ditt		
	Opplæring i å komme tilbake	1 dag	Veiledere Unge ledere
	Din tilstedeværelse og støtte under 1 eller 2 aktiviteter for ungdom (13-15 år) ledet av Young Leaders	(inkl. de 6 timene/måneden ovenfor)	
Fase 5 Opplæringsprogram for unge ledere (Uke 25 og/eller i sept 2025)	Nettmøte (3) for læring & deling av resultater	1,5 timer	Styremedlemmer Veiledere
	Oppfølgingsplan for økt/vedvarende ungdomslederskap	2 timer	

I tillegg kan styremedlemmene støtte de unge lederne og anerkjenne arbeidet deres i løpet av programmet ved å

- Komme innom for å se en eller to aktiviteter for ungdom som organiseres og ledes av Young Leaders.
- Bli med på Young Leaders' presentasjon av sine erfaringer, beste praksis og oppfølgingsplaner innen lederskap.

Merknader:

- I kapittel 3 forklarer vi hver av de ovennevnte øvelsene i detalj.
- I samråd med ditt nasjonale volleyballforbund kan du tilpasse planleggingen av WLVT-opplæringsprogrammet til det som passer best, så lenge læringsmålene forblir like. !

Hvordan organisere treningsdagene og klubbøktene i øvelsesboken er det forklart hvordan du kan tilpasse øktene til din gruppe, kontekst eller tidslinje.

- Du finner en tidsplan med alle aktivitetene per målgruppe i kapittel 2 i Håndbok for nasjonale fasilitatorer.

Støtte til læringsmålene for Unge ledere

Generelt har WLVT som mål å støtte unge ledere (16-20 år) i å bygge lederegenskaper, bli rollemodeller, aktive i klubbene sine og bli fremtidige trenere, styremedlemmer, dommere eller frivillige i klubben.

Klubbmentorene vil jobbe med en liten gruppe unge ledere i en periode på 6 måneder. Young Leaders er ungdommer (16-20 år) fra volleyballklubber som deltar i WLVT-ledertreningen. Hele opplæringsprogrammet for Young Leaders er delt inn i 5 faser, hver med fokus på spesifikke læringsmål:

Opplæringsprogrammets fase	Læringsmål i opplæringsprogrammet
Forståelse av konteksten A. Forstå barrierer og muligheter i lederskap	• Jeg forstår barrierer for kvinner og ungdom i lederskap, og jeg vet hvordan jeg kan overvinne disse barrierene • Jeg lytter nøye til andre og tar hensyn til deres innspill • Jeg kjenner mitt eget ståsted og handler ut fra det • Jeg kan velge ulike roller under ulike omstendigheter
Kjenner meg selv B. Utforske talentene mine	• Jeg kommuniserer tydelig og effektivt • Jeg kan reflektere over handlingene mine og lære av dem • Jeg kjenner mine sterke og svake sider og er stolt av talentene mine • Jeg vet hvordan jeg skal håndtere følelser og skuffelser
Å lede seg selv C. Øve og bygge opp ferdighetene mine	• Jeg forstår lederskap i volleyball • Jeg utforsker mine verdier og lederstiler • Jeg tar opp nye utfordringer • Jeg setter meg mål • Jeg planlegger konkrete steg for å nå målene mine • Jeg ber om hjelp når jeg trenger det, og jeg støtter andre • Jeg vet hvordan jeg skal håndtere press
Å lede andre D. Bygge lederegenskaper i teamarbeid	• Vi tar beslutninger • Jeg kan løse konflikter • Vi kan lett tilpasse oss endringer • Jeg kan skape en følelse av samhold • Jeg viser den atferden jeg ønsker å se hos andre
Påvirke beslutningsprosesser E. Feire våre prestasjoner	• Jeg kan finne støttespillere for å realisere målet mitt • Jeg kan påvirke beslutningsprosesser

Du finner mer informasjon om hvorfor opplæringen er lagt opp på denne måten i Empowering Leaders: En teoretisk veiledning for WLVT. Og aktiviteter for hver fase finner du i øvelsesboken.

3. Aktiviteter for og av klubber

I dette kapittelet går vi nærmere inn på alle aktivitetene for og av styremedlemmer og klubbmentorer. Etter aktiviteter for å forberede seg til disse rollene, går vi nærmere inn på aktivitetene for klubbrepresentantene. Som du finner nedenfor:

- Klubbaktiviteter i forberedelsesfasen
- Klubbaktiviteter under opplæringen av unge ledere
- Klubbaktiviteter for å fullføre WLVT-programmet

Klubbaktiviteter i forberedelsesfasen

Før opplæringsprogrammet for unge ledere starter, jobber de to styremedlemmene og 1-2 klubbmentorer per klubb sammen med følgende:

Fase	Aktiviteter	Nødvendig tid	Av hvem
Forberedelsesfase (6 uker)	1. Nettmøte (1) for klubber for å starte WLVT-programmet og for å kunne starte forberedelsene	1,5 timer	Styremedlemmer Klubbmentorer
	2. Motta kvalitetsopplæring og håndbøker for klubber og unge ledere	6 timer	
	3. Samarbeid om forberedelser, inkludert målsetting og kartlegging av muligheter for lederoppgaver og roller for unge ledere i klubben		

Forberedelsesfasen tar ideelt sett rundt 6 uker.

Nedenfor forklarer vi hver øvelse mer detaljert.

1. Nettbasert økt (1) for klubber for å starte WLVT-programmet og for å kunne starte forberedelsene

WLVT-programmet for klubber starter med en 1,5-timers nettbasert økt for både klubbmentorer og styremedlemmer. Det nasjonale volleyballforbundet vil invitere dere til kick-off-møtet. En klubbmentor per klubb fungerer som kontaktperson for forbundet.

Målene med økten er å

- Kick-off av WLVT-programmet for at klubbene skal kunne starte forberedelsene før WLVT-opplæringen for unge ledere starter.
- Dele inspirasjon mellom de deltagende klubbene og støtte hver klubb i å begynne å sette seg mål for ungdomslederskap i løpet av WLVT-programmet.

I den nettbaserte økten vil styremedlemmer og klubbmentorer

- Bli introdusert til dagens agenda, tilretteleggeren og de deltagende klubbene.
- Bli informert om WLVT-programmet, fordelene med det og klubbens rolle.
- Bli introdusert for barrierer som holder ungdom og kvinner borte fra lederposisjoner, og hvordan man kan skape et støttende miljø for dem.
- Begynne forberedelsene gjennom interaktive øvelser i løpet av økten, slik at klubbene kan dele erfaringer med hverandre. Disse øvelsene vil dekke emner som
 - Sette mål for ungdomslederskap i klubben
 - Sikre rettferdig representasjon blant de rekrutterte deltakerne
 - Kartlegge muligheter for lederoppgaver og roller for unge ledere i klubben

I løpet av opplæringsperioden for unge ledere vil det være ytterligere to nettbaserte økter der vi kan veilede dere, og der vi kan dele erfaringer og beste praksis mellom klubber, også fra andre land.

2. Kvalitetsopplæring og håndbøker for klubber og Young Leaders

Klubbene vil motta WLVT-håndbøkene for å bli kjent med WLVT-programmet, og for å ha verktøyene for hånden for å kunne implementere programmet i klubben sin.

Målet med håndbøkene er å gi alle målgruppene praktiske verktøy og bakgrunnsinformasjon om hvordan de kan bygge opp lederferdigheter eller støtte ungdomslederskap.

De første versjonene av håndbøkene er utviklet i 2024. Den samler teori, forbundenes erfaringer og resultatene fra fire grupper med ungdommer som har testet noen av aktivitetene i øvelsesboken.

3. Forberedelser i klubbene

Forberedelsene til We Lead Volleyball Together-programmet inkluderer

- A. Målsetting for ungdomsledelse i klubben
- B. Sikre ivaretagelse av barns sikkerhet
- C. Rekruttering av unge ledere og sikre en rettferdig representasjon
- D. Forberede unge ledere til kick-off-opplæringen
- E. Kartlegge muligheter for lederoppgaver og roller for unge ledere i klubben

A. Sette opp mål for ungdomslederskap i klubben

For at WLVT-programmet skal bli en suksess for klubben din, er det viktig å sette seg mål for det. Hva ønsker dere å oppnå for de unge lederne som deltar, og for klubben. Du kan begynne å jobbe med dette under den nettbaserte kick-off-økten (se punkt 1.).

Tips og råd:

- Mulige tiltak som kan iverksettes som klubb, er listet opp i "Skape et støttende miljø i klubbene" nedenfor.
- Du finner også formatene for målsetting i arbeidsboken for klubber (1. Målsetting for ungdomsledelse i klubben).

B. Sikre beskyttelse av barn

Sørg for at alle klubbmentorer (og andre ansatte) som jobber med mindreårige, har en eller annen form for sikkerhetslisens i henhold til nasjonal lovgivning i god tid før kick-off-treningen starter:

- Danmark & Norge: Et barnesikkerhetssertifikat som sendes inn via politiet.
- Island: Lovgivningen er i endring, vennligst sjekk med ditt forbund.
- Nederland: Søk om en Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) gjennom Justisdepartementet. Klubber kan søke gratis gjennom NOC*NCF.

For ytterligere retningslinjer om beskyttelse av barn, sjekk med ditt nasjonale volleyballforbund.

C. Rekruttering av unge ledere og sikre en rettferdig representasjon (ca. 2 timer)

Et viktig aspekt ved å skape et støttende miljø for ungdomsledere er en rettferdig representasjon av kvinner og ungdom i alle organisasjonsledd i programmet vårt.

Hver klubb rekrutterer styremedlemmer, klubbmentorer og deltakende Young Leaders (og senere ungdommer som skal delta i en eller to aktiviteter som ledes av Young Leaders). Hver klubb rekrutterer altså 2 styremedlemmer, 1-2 klubbmentorer og 4-5 unge ledere. Nedenfor finner du mer informasjon om hvert enkelt land:

Danmark - 8 klubber	Island - 4 klubber
Per klubb - 5 unge ledere - 1 klubbmentor - 2 styremedlemmer Til sammen - 40 unge ledere - 8 klubbmentorer - 16 styremedlemmer - 3 Nat. Rollemodeller - 2 Nat. Tilretteleggere - 240 ungdommer (13-15 år)	Per klubb - 4 unge ledere - 1 klubbmentor - 2 styremedlemmer Totalt - 16 unge ledere - 4 klubbmentorer - 8 styremedlemmer - 3 Nat. Rollemodeller - 2 Nat. Tilretteleggere - 60 ungdommer (13-15 år)
Nederland - 12 klubber	Norge - 5 klubber
Per klubb - 5 unge ledere - 1-2 klubbmentorer - 2 styremedlemmer Til sammen - 60 unge ledere - 12-24 klubbmentorer - 24 styremedlemmer - 5 Nat. Rollemodeller - 2 Nat. Tilretteleggere - 600 ungdommer (13-15 år)	Per klubb - 5 unge ledere - 1 klubbmentor - 2 styremedlemmer Totalt - 25 unge ledere - 5 klubbmentorer - 10 Styremedlemmer - 3 Nat. Rollemodeller - 2 Nat. Tilretteleggere - 700 ungdommer (13-15 år)

Tabell 1: Antall deltakere per land.

Tips:

- De nasjonale volleyballforbundene kan dele profiler av hver av målgruppene med deg.
- Det blir gøy å jobbe med en liten gruppe på 4-5 Young Leaders. Og de vil virkelig føle at de har ansvar og vil ta på seg ansvar deretter.

C1. Rettferdig representasjon av ledelsen i programmet

Så hvordan kan dere som klubb organisere rettferdig representasjon? Som ledere i klubben eller som ledere av dette programmet har vi en rollemodellfunksjon overfor de unge lederne. Derfor er det viktig å ha en rettferdig representasjon av kvinner og unge mennesker også blant styremedlemmene og klubbmentorene.

Har du et mangfoldig team som skal drive programmet? Da blir det også lettere å rekruttere et mangfoldig team på 4-5 Young Leaders!

Hvorfor det? Når du begynner å rekruttere bare de som allerede har lederpotensial eller har ledende roller, kan du ekskludere gode fremtidige ledere. I WLVT-programmet ser vi etter et mangfold av ledere for å bryte stereotypiene rundt ledelse. Du kan finne gode ledere blant dem som vanligvis blir ekskludert, eller som ekskluderer seg selv fordi de ennå ikke oppfatter seg selv som ledere. Et mangfoldig team vil også bidra til å finne en mangfoldig gruppe unge ledere!

C2. Rådfør deg med ungdommene i

Start med å finne ut hva som kan være motivasjonen til unge mennesker (16-20 år) i klubben din for å bli med i WLVT-programmet. Hva er det som kan få de som ønsker å lære mer om lederskap til å bli med? Spør ungdommene i klubben om hva som motiverer dem til å bli med i WLVT-programmet. Hva vi allerede vet generelt:

Hva vi vet om unges motivasjon for å delta på lederkurs og i lederroller

Unge menneskers motivasjon for å delta i lederprogrammer:

- Ha det gøy og få nye opplevelser
- Selvstendighet og læring gjennom handling
- Ha sosial kontakt
- Lidenskap for volleyball
- Feire øyeblikk av stolthet
- Tilstrekkelig fritid til å delta
- Et støttenettverk, som mentorordninger eller oppmuntring fra en coach

Hva ønsker de å lære?

- Lær samarbeids- og organisasjonsferdigheter
- Lære lederegenskaper, også for fremtidig karriere
- Lær om deg selv

Fakta

- Ungdom som har vært på personlig utviklingstrening (slik WLVT er) eller en trenerutdanning, kommer lettere inn i lederposisjoner.

Hva hindrer dem i å delta på ledertrening?

- Begrenset tid
- Beliggenhet langt unna
- Mangel på selvtilit og frykt for å mislykkes

Hva hindrer dem i å gå inn i lederstillinger?

- Aldersforskjell mellom ungdom og de som sitter i ledelsen
- Ingen klare mål eller kanaler for ungdom til å delta i beslutningsprosesser
- Ungdommen blir ikke lyttet til. Eller det finnes ikke økonomi til å realisere ideene deres

Tenk deretter over hvilke av disse motivasjonene som kan inkluderes i WLVT-programmet?
For eksempel

- Det kan være lettere å organisere klubbøktene rundt treningstidene hvis det er mulig, eller å gjøre mer/mindre i visse perioder når de unge lederne for eksempel har eksamener.
- Organisere 1 eller 2 aktiviteter for ungdom som virkelig samsvarer med ungdommenes ønsker.
- Bli med på WLVT-treningen sammen med en venn.

C3. Kommunisere muligheten til å bli med i WLVT til unge mennesker

Sørg for at de tingene som motiverer unge mennesker til å bli med - og som faktisk kan være en del av opplæringen eller det praktiske rundt det - blir kommunisert til de unge menneskene du skal be om å bli med i WLVT-programmet.

Hva unge ledere bør vite før de begynner på WLVT-treningen

Oppmuntre potensielle deltakere til å bli med ved å ta bort bekymringene deres der det er relevant. For eksempel:

1. Lederskap er ikke begrenset til formelle stillinger

Du kan være en leder som person, som lagspiller eller som rollemodell. Eller mer formelt ved å oppmuntre laget som lagkaptein, trene og veilede laget som trener, dømme som dommer, organisere aktiviteter for ungdom eller organisere klubben som styremedlem. I alle disse rollene er du med på å forme volleyballporten.

2. Ledelse handler ikke om å ha "naturlige" lederegenskaper eller ikke

Det handler om ferdigheter du kan tilegne deg, øve deg på og bli bedre på. Og det kan være at noen lederstiler passer deg bedre enn andre.

Det er heller ikke nødvendig å (allerede kjenne til og) sikte mot en stilling som trener, dommer eller styremedlem. WLVT-programmet er for alle unge mennesker (16-20 år) som er interessert i å lære mer om seg selv og øve på nye ferdigheter. Disse ferdighetene kan brukes på skolen, på jobb og i volleyball. Det vil være lederskapsmuligheter å utforske både under og etter programmet.

3. Lederskap trenger støttespillere

Du må få mulighet, rom eller en formell rolle for å kunne utøve lederskap på en effektiv måte.

Å vite dette vil gjøre unge ledere tryggere på å starte et lederprogram, særlig når de ikke oppfatter seg selv som ledere (ennå).

C4. Rettferdig representasjon av unge ledere

Diskuter sammen hvordan vi kan rekruttere unge ledere for å sikre at unge mennesker deltar i hele klubben.

Kan unge mennesker søke? Eller kommer dere til å be noen få om å bli med?

Nå har du enten spurt 4-5 ungdommer om å bli med, eller du ender opp med en liste over potensielle deltakere, avhengig av hvordan du vil organisere det som en klubb.

Tips: Ideelt sett bør minst to gutter være med, av de 4-5 deltakende unge lederne. Det kan føre til at gutter eller jenter ikke søker eller dropper ut hvis de føler seg alene i teamet. Og vi ønsker å inkludere begge kjønn og jobbe sammen for å nå felles mål.

Les mer om viktigheten av representasjon i Empowering Leaders: En teoretisk veiledning for WLVT.

D. Forbered Young Leaders på kick-off-opplæringen (ca. 2 timer)

Den første økten for Young Leaders vil være kick-off-treningen. Det anbefales at klubbmentoren forbereder dem på forhånd. Du kan delta i et (nettbasert) møte eller individuelt:

- Bli kjent med hver av de unge lederne: hva de heter, hvilken rolle de har i klubben, hvorfor de liker å delta i WLVT-programmet. Presenter deg selv for dem også. Dere skal jobbe sammen i seks måneder. Og tillitsbyggingen og det å knytte bånd starter allerede her.
- Hvis de er under 18 år, bør også foreldrene involveres i deltakelsen til de unge lederne. Et forslag kan være - etter et formelt samtykke fra foreldrene - å la de unge lederne presentere programmet for foreldrene sine etter kick-off-opplæringen.
- Sette forventninger: Unge ledere kjenner til (en oversikt over) aktivitetene i WLVT-programmet og hva som forventes av dem. Del datoene for opplæringen, samlingene og en eller to aktiviteter for ungdom, eller planlegg dem sammen (der dette allerede kan gjøres).

Forbered deg på kick-off-treningen:

Selv om du også vil få opplæring under kick-off-opplæringen, vil opplæringslederen også gradvis overføre oppgaver til klubbmentorene. Dette kan du forberede på forhånd:

- Oppgave 6 i øvelsesboken: Ta med data over antall unge medlemmer og unge ledere i klubben din - som de unge lederne kan jobbe med. Eller be forbundet ditt om data om ungdom på nasjonalt nivå.
- Du kan forberede dette på første opplæringsdag eller før: Under andre del av opplæringen skal du lede gruppen din på øvelsene 11A, 11B, 13 og 14. Og sammen med de andre klubbmentorene skal du lede hele gruppen på øvelse 12.

E. Kartlegge muligheter for lederoppgaver og roller for unge ledere i klubben

Et viktig aspekt ved å skape et støttende miljø for ungdomslederskap er å gi unge ledere mulighet til å prøve seg i ulike lederoppgaver og -roller. I den tredje fasen av opplæringsprogrammet (øve og bygge ferdigheter) skal de unge lederne utforske lederroller - relatert til deres egne personlige mål. Ved å øve på noen oppgaver og roller, og reflektere over det, bygger de opp lederferdighetene sine. Samtidig får de hjelp til å utforske hva slags lederroller og lederstiler de liker, og de får ferdigheter og selvtillit til å lede.

Vi ber klubbene om å kartlegge mulighetene for klubben sin, slik at klubbmentorene kan gi unge ledere passende muligheter etter deres ønsker og behov. Denne listen er også nyttig etter WLVT-programmet for å fremme ungdomslederskap i klubben

Dere vil begynne å jobbe med dette under den nettbaserte kick-off-økten, og du finner formater i arbeidsboken for klubber (2. Kartlegging av muligheter for å lede oppgaver og roller for unge ledere i klubben)

Klubbaktiviteter under opplæringen av Young Leaders

I løpet av opplæringsprogrammet for unge ledere bruker klubbmentorene i gjennomsnitt 6 timer per måned i en periode på 6 måneder, pluss 3 opplæringsdager og 3 nettbaserte økter:

Fase	Aktiviteter	Nødvendig tid	Av hvem
Fase 1-4 av opplæringsprogrammet Young Leaders (18 uker)	4. Kick-off opplæring	2 dager	Klubbmentorer Unge ledere
	5. 10 klubbsamlinger ledet av klubbmentorer for/med unge ledere, på ca. 2 timer hver.	Rundt 6 timer per måned	Klubbmentorer Unge ledere
	6. 12 økter med egenarbeid av unge ledere, forberedt i fellesskap under klubbsamlingene.		
	7. Nettmøte (2) for deling og læring som støtte for arbeidet ditt		Klubbmentorer
	8. Opplæring i å komme tilbake	1 dag	Klubbmentorer Unge ledere
	9. Din tilstedeværelse og støtte under 1-2 aktiviteter for ungdom (13-15 år) som ledes av Young Leaders.	(inkl. de 6 timene/måneden ovenfor)	

WLVT har som mål å støtte klubbene i å sette seg mål for ungdomsledelse, skape et støttende miljø for dette og legge til rette for klubbsamlinger for unge ledere for å øve på og bygge opp lederferdigheter.

Nedenfor forklarer vi hver øvelse mer i detalj:

4. Kick-off-opplæring for unge ledere og klubbmentorer

Målene med opplæringen er å:

- Kick-off for WLVT-opplæringsprogrammet for unge ledere.
- Å få klubbmentorene til å forberede seg på å lede klubbsamlingene med unge ledere.

Kick off-opplæringen vil ideelt sett være to separate dager, eller én helg, der unge ledere og klubbmentorer vil delta:

- Forstå barrierer og muligheter i lederskap for kvinner og unge i lederskap
- Lag en teamavtale, et teammål + tiltak og en plan for teamarbeid
- Og begynn med deres aktivitetsplan for ungdom (13-15 år)

Tips: Be de unge lederne om å ta med sportsklær og bruke dem under treningen. Og gjør det selv også.

Se [kapittel 2.1 i øvelsesboken](#) for fullstendig program og aktiviteter. Teorien til øvelsene finner du i [Empowering Leaders: En teoretisk veiledning for WLVT-dokumentet](#).

5. 10 klubbsesjoner

WLVT-opplæringen består av 10 klubbsamlinger på rundt 2 timer hver. Disse ledes av klubbmentorene for/med de unge lederne. I gjennomsnitt vil det være en klubbøkt annenhver uke. De andre ukene jobber de unge lederne på egen hånd.

For klubbmentorer omfatter aktivitetene øvelsene i øvelsesboken, veiledning av unge ledere og støtte til de unge lederne i forberedelsene til en eller to aktiviteter for ungdom. I øvelsesboken finner du også all informasjon du trenger for å kunne legge til rette for aktivitetene. Den gir også forslag til hvordan du gradvis kan overføre oppgavene med å organisere (deler av) klubbøktene til de unge lederne.

Finn informasjon om:

- Tips til å veilede ungdom ([Oppgavebok 1.4](#)).
- Styrke ungdomslederskap ([Øvingsbok 1.5](#)).
- Hvordan gradvis overføre ansvaret for klubbsamlingene til unge ledere ([Workbook for Clubs: 4. The Participation Ladder in Practice](#)).

Noen generelle tips for tilrettelegging inkluderer

- Finn en god timing med Young Leaders, som passer for alle å være med på.
- Finn et fint sted uten forstyrrelser fra andre aktiviteter.
- Jo mer de unge lederne kan begynne å gjøre i løpet av klubbøktene, desto bedre. Det er motiverende å fortsette med noe de allerede har begynt på i Self-work-øktene.
- Forbered alltid klubbøkten på forhånd (se [Arbeidsbok for klubber: 3. Format for å forberede økten](#)).

6. 12 økter med egenarbeid

WLVT-opplæringen består av 12 selvarbeidsøkter av Young Leaders på rundt 2 timer hver. Dette er omtrent annenhver uke. Unge ledere jobber med øvelsene og forberedelsene til ungdomsaktiviteten, alene eller i teamet sitt.

På klubbmøtene blir det avtalt hva de unge lederne skal gjøre i tiden frem til neste klubbmøte. Men de kan også ha spørsmål til deg i løpet av disse ukene. Under kick-off-kurset blir dere enige om hvordan og om hva dere skal kommunisere utover klubbsamlingene.

7. Nettbasert samling (2) for klubbmentorer

Den nettbaserte økten er ment som en støtte for klubbmentorene, kort tid etter at de har begynt å legge til rette for klubbsesjonene, slik at de kan dele spørsmål, erfaringer og beste praksis med hverandre.

Målet med økten er å

- Støtt klubbmentorene i arbeidet med å veilede ungdom.
- Del med klubbmentorene og lær av hverandre.

I løpet av et 1,5-timers nettmøte vil klubbmentorene

- Presentere de første resultatene eller dele det som går bra. Og reflektere over fremgangen i forhold til læringsmålene (per klubb).
- Diskuter hindringer og løsninger i små grupper når det gjelder å legge til rette for, veilede eller styrke ungdomslederskap.
- Få mer informasjon om hvordan du kan øke ungdomslederskap ved hjelp av deltakelsesstigen.
- Få informasjon om hvordan du kan hjelpe unge ledere med å følge med på fremdriften mot lagets mål og forberedelsene til ungdomsaktiviteten (se øvelse 34 i øvelsesboken).

8. Come-back-opplæring for unge ledere og klubbmentorer (1 dag)

En 1-dags "come-back"-opplæring for unge ledere og klubbmentorer. Se fullstendig program og aktiviteter i øvelsesboken, kapittel 2.4.2.

Målene med opplæringen er å:

- Gjør det mulig å dele inspirasjon, svare på spørsmål og finjustere planen for 1 eller 2 aktiviteter for ungdom mellom medlemmer av ulike klubber.
- Å få klubbmentorene til å forberede seg på å kun være en back-up støtte under de 1-2 aktivitetene for ungdom som ledes av Young Leaders.

9. 1 eller 2 aktiviteter for ungdom

Hver klubb organiserer 1 eller 2 aktiviteter for ungdom (13-15 år). Unge ledere forbereder og leder aktivitetene for ungdommene, med en klubbmentor til stede og som støtte.

Tips til klubbmentorene:

- Behold roen før og under Open Gym. La Young Leaders få øve, gjøre feil og løse dem. På den måten lærer de mest. (Du må selvfølgelig alltid gripe inn når det oppstår en farlig situasjon).
- Det gjør ikke noe om det bare er noen få ungdommer som deltar på et kurs eller en eller to aktiviteter for ungdom organisert av Young Leaders, for dette er også verdifull tid som Young Leaders kan bruke til å øve seg.

Klubbaktiviteter for å fullføre WLVT-programmet

I de siste 6 ukene av opplæringsprogrammet arbeider de 2 styremedlemmene og 1-2 klubbmentorer per klubb i fellesskap:

Fase	Aktiviteter	Nødvendig tid	Av hvem
Fase 5 Opplæringsprogram for unge ledere (6 uker)	10. Nettbasert økt (3) for læring og deling av resultater	1,5 timer	Styremedlemmer Klubbmentorer
	11. Oppfølgingsplan for økt/vedvarende ungdomslederskap	2 timer	

10. Nettbasert samling (3) for klubber (klubbmentorer og styremedlemmer)

Målet med økten er å

- Reflekter klubbene imellom og lær av hverandre.
- Inspirere klubbene til å fortsette å styrke ungdomslederskap og inkludering av ungdom og kvinner.

I løpet av et 1,5-timers nettmøte vil klubbmentorene

- Del resultater, beste praksis og lærdom
- Del oppfølgingsplaner
- Forklar at forbundet vil dele EUs Young Leaders Volleyball Activity Handbook med de innsamlede aktivitetene for ungdom (13-15 år) av Young Leaders.

11. Oppfølging av målsettinger

Klubben skal slutføre programmet med en oppfølgingsplan for økt/vedvarende inkludering av kvinner og unge i klubben. Mulige tiltak som klubben kan iverksette, er listet opp i tekstboks 3 nedenfor.

En oppfølgingsplan for ungdomslederskap omfatter i det minste en rekke oppfølgingsmuligheter basert på de unge ledernes personlige interesser og utvikling. Eksempler på slike er:

- Bli lagkaptein, organisere aktiviteter for ungdom eller lede klubben som ungdomsrepresentant (se Kartlegging av muligheter for å lede oppgaver og roller for unge ledere i klubben i Arbeidsbok for klubber).
- Eller start på et av kursene som de nasjonale forbundene tilbyr for å bli trener, dommer eller styremedlem (se Oppfølgingskurs for ledere i ditt land i Workbook for Young Leaders).

Dere begynner å jobbe med dette i løpet av den nettbaserte økten (se 10.), og dere finner formater i arbeidsboken for klubber (Format for oppfølgingsplan for ungdomsledelse i klubben).

Skape et støttende miljø i klubbene

Her finner du alle mulige tiltak for å støtte ungdomslederne som styremedlemmer og klubbmentorer - sammen med programmet for unge ledere:

7 strategier for støttespillere av ungdomslederskap	Hvordan kan klubben støtte denne strategien?
1. Øke bevisstheten i klubben	Ved først å forstå barrierene og mulighetene for kvinner og unge i lederskap. Og ved å oppmuntre til diskusjon og handling blant beslutningstakere i klubben: Hvordan kan vi innlemme ungdomslederskap i klubbens mål? Hvordan kan vi nå målene for ungdomsledelse for fremtiden? Hvem i organisasjonen bør involveres?
2. Sikre rettferdig representasjon	Ved rekruttering av styremedlemmer, klubbmentorer og unge ledere til WLVT-programmet.
3. Økt synlighet av (kvinnelige) unge ledere	Ved å dele aktivitetene for ungdom og WLVT-resultater fra unge ledere i klubben, kan alle se ungdomsledelse i praksis. Bruk følgende emneknagger når du publiserer på sosiale medier: #WeLeadVolleyballTogether, #Leadership og #CofundedbyEU
4. Skape et inkluderende og innbydende miljø	Ved å skape et innbydende miljø helt fra starten av treningen og på klubbøktene. Det inkluderer også at ledere i klubben kommer til Young Leaders for å se dem og lytte til dem. Styremedlemmene kan for eksempel besøke en eller to aktiviteter for ungdom som ledes av Young Leaders, og komme for å høre på sluttpresentasjonen deres.
5. Engasjement av ungdom i beslutningstaking	Ved å konsultere ungdommene fra starten av WLVT-programmet, og ved gradvis å overføre mer beslutningsmyndighet til dem innenfor programmet. Det ville være flott å se hvordan dette kan organiseres også utenfor programmet.
6. Å gi ungdom med læringsmuligheter	Ved å legge til rette for klubbsamlingene og veilede unge ledere, og gi støtte under 1 eller 2 aktiviteter for å ungdom ledet av Young Leaders.
7. Gi ungdom muligheter til å lede	Ved å gi unge ledere muligheter til å praktisere beslutningstaking og ledende oppgaver og roller innenfor WLVT og utenfor programmet. Og ved å inspirere andre i klubben til å skape muligheter for ungdomsledere også.

Du finner mer informasjon om strategiene for å skape et støttende miljø for ungdomsledelse i [Empowering Leaders: En teoretisk veiledning for WLVT](#).

God reise!

I din rolle som klubbmentor støtter du unge mennesker i å ta på seg nye utfordringer, lære mer om seg selv og øve på ulike lederoppgaver og roller i volleyball. Og i din rolle som styremedlem skaper du et støttende miljø for kvinnelige og unge ledere.

Vi tror at det er slik vi kan bygge det beste miljøet for at alle skal ha glede av og vokse i sporten, der alle kan delta og bidra med sine talenter, noe som gjør hele spillet bedre for alle involverte.

Tips og tilbakemeldinger

Kom gjerne med spørsmål, tips eller tilbakemeldinger du måtte ha om denne håndboken. Med dine innspill kan vi utvikle og forbedre Vi leder volleyball sammen. Du kan kontakte oss via kontaktpersonen i din føderasjon.

Bruk følgende emneknagger når du legger ut innlegg på sosiale medier:

#WeLeadVolleyballTogether, #Leadership og #CofundedbyEU

Kolofon

Fotografering

Alle bilder som er brukt i denne publikasjonen tilhører Nevobo, NVBF, BLI, VODE og THUAS.

Forfattere

Inemarie Dekker, Irene Sand (NVBF), Dorien Tenhaeff (Nevobo) og Andrei Oancea (Nevobo).

Bidragstere

Peter van Tarel (Nevobo), Line Busland (NVBF), Mie Herred Andersen (VODE), Christina Attup Juhl (VODE), Rosborg Halldorsdottir (BLI), Borja Gonzalez (BLI), Cem Tinaz (THUAS), Andrea Emara (THUAS), Georgios Georgiadis (THUAS), Jos Sienknecht (THUAS), James Bostock (THUAS) og Koen Breedveld (THUAS).

Grafisk design og layout

Anita Sturuss (Nevobo)

Denne publikasjonen er delfinansiert av Den europeiske union.